

Sygn. akt XVII AmE 70/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) S.A. z siedzibą w G.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

zainteresowani:

1) (...) S.A. z siedzibą w G.

2) R. M.

o wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 17 marca 2016 r. nr (...)

I. Oddala odwołanie

II. Zasądza od (...) S.A. z siedzibą w G. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1 440 zł (jeden tysiąc czterysta czterdzieści) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

III. Zasądza od (...) S.A. z siedzibą w G. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1 440 zł (jeden tysiąc czterysta czterdzieści) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Witold Rękosiewicz

Sygn. akt XVII AmE 70/16

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) po rozpatrzeniu na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm., dalej Pe) wniosku R. M. (wnioskodawca, zainteresowany) z dnia 25 sierpnia 2014 r. o rozstrzygnięcie sporu dotyczącego nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii elektrycznej, decyzją z dnia 17 marca 2016 r. nr (...) stwierdził, że wstrzymanie dostarczania w dniach od 21 do 22 lipca 2014 r. oraz od 19 sierpnia do 21 sierpnia 2014r. r. dostaw

energii elektrycznej przez (...) S.A. z siedzibą w G. (Dystrybutor) i (...) S.A. z siedzibą w G. (Sprzedawca, powód) do obiektu zainteresowanego w I. przy ul. (...) było nieuzasadnione.

(...) S.A. z/s w G. zaskarżył decyzję Prezes URE w części dotyczącej uznania, że wstrzymanie przez dystrybutora i sprzedawcę dostaw energii elektrycznej do w/w obiektu w dniach od 19 sierpnia 2014 r. do 21 sierpnia 2014 r. było nieuzasadnione.

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie:

1. art. 6c ust. 2 Pe poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym sprawy, że uznanie reklamacji zainteresowanego R. M. dotyczącej dostarczania energii elektrycznej za uwzględnioną (wobec braku jej rozpatrzenia przez powoda w terminie 14 dni od jej otrzymania) jest równoznaczne z ustaleniem po stronie R. M. obowiązku zapłaty należności w kwocie 744,61 zł, co nosi cechy automatycznego zwolnienia zainteresowanego z długu, jego umorzenia lub wygaśnięcia zobowiązania, podczas gdy uznanie reklamacji za uwzględnioną w trybie art. 6c ust. 2 Pe nie ma wpływu na możliwość i zasadność dochodzenia przez powoda od zainteresowanego należności w kwocie 744,61 zł i nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania;

2. naruszenie art. 100 § 2 k.p.a. poprzez przyjęcie przy wydaniu decyzji odmiennej oceny niż przedstawiona w rozstrzygnięciu zagadnienia wstępnego i przyjęcie, że zagadnienie wstępne dotyczyło kwestii rachowania wpłat podczas gdy sposób zaliczania wpłat został ustalony przez strony w drodze umownej i dyspozycja art. 451 k.c. nie miała zastosowania w niniejszej sprawie, a sądy obu instancji rozpatrujące zagadnienie wstępne w postępowaniu o sygn. I Ca 394/15 i I C 13/15 nie dokonały ustaleń w przedmiocie księgowania wpłat, a jedynie rozpatrywały okoliczności automatycznego uznania reklamacji za uwzględnioną wobec braku udzielenia na nią odpowiedzi w terminie 14 dni od dnia jej złożenia powodowi.

Podnosząc powyższe zarzuty powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji w zakresie pkt 2 i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez stwierdzenie, że wstrzymanie przez (...) S.A. oraz (...) S.A. dostaw energii elektrycznej do obiektu zlokalizowanego w I. przy ul. (...) w okresie od 19 sierpnia 2014 r. do 21 sierpnia 2014 r. było uzasadnione,

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania oraz zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Powód zarzucił Prezesowi URE zastosowanie nieprawidłowej wykładni art. 6c ust 2 Pe i uznanie, że na skutek nierozpatrzenia w ciągu 14 dni reklamacji R. M., doręczonej powodowi w dniu 18 kwietnia 2014 r. została ona uznana za uwzględnioną i wz. z tym kwestionowana przez R. M. należność w kwocie 744,61 zł de facto nie istnieje. W konsekwencji przyjęcie, że zainteresowany nie pozostawał w zwłoce z zapłatą zaległych i bieżących należności więc wstrzymanie dostaw energii elektrycznej w okresie od 19 do 21 sierpnia 2014 r. było nieuzasadnione. Powód wskazał, że art. 6c ust. 2 Pe ma na celu uniemożliwienie przedsiębiorstwom energetycznym wstrzymywania dostarczania energii do czasu merytorycznego ustosunkowania się do twierdzeń odbiorcy energii, zawartych w reklamacji dotyczącej dostarczania energii. Zasada automatyzmu miała więc eliminować sytuację, w których przedsiębiorstwo energetyczne wstrzyma dostarczanie energii mimo istnienia po stronie odbiorcy przekonania o konieczności uprzedniego rozpatrzenia przez to przedsiębiorstwo złożonej przez niego reklamacji. Zdaniem powoda sformułowanie: „jeżeli reklamacja nie została rozpatrzona w tym terminie, uważa się, że została uwzględniona” należy rozpatrywać w kontekście spełnienia przez przedsiębiorstwo energetyczne dodatkowej przesłanki warunkującej przyjęcie, że wstrzymanie dostarczania energii zostanie uznane za zgodne z prawem i uzasadnione. Nie można jednak przyjąć, że uznanie reklamacji za uwzględnioną w myśl art. 6c ust. 2 Pe wiąże się z automatycznym uznaniem za uwzględnione wszystkich twierdzeń i zarzutów odbiorcy zawartych w reklamacji. W szczególności nie można wywodzić konsekwencji prawnych w postaci wygaśnięcia kwestionowanego przez odbiorcę zobowiązania pieniężnego. Przy interpretacji tego przepisu nie należy ograniczać się do stosowania wykładni językowej. Należy uwzględnić reguły wykładni funkcjonalnej i brać pod uwagę cele regulacji, funkcje prawa i jego społeczno-gospodarcze

przeznaczenie. Przyjęcie innej interpretacji prowadziłyby do absurdalnych sytuacji i uniemożliwiłyby wstrzymanie dostarczania odbiorcy energii. Powód podniósł, że powszechne jest kwestionowanie przez odbiorców wysokości kwoty doręczonej faktury VAT. Nieudzielenie w takiej sytuacji odpowiedzi na reklamację wiązałoby się z przyjęciem, że reklamacja została uznana i zwolnieniem odbiorcy z długu w zakresie, w jakim odbiorca kwestionowałby fakturę. Powód wywodził, iż przyjęcie interpretacji Prezesa URE wiązałoby się ze znacznymi stratami finansowymi przedsiębiorstw energetycznych ze względu na brak możliwości dochodzenia od odbiorców należności z tytułu pobranej energii elektrycznej i przynosiłoby korzyści odbiorcom energii. Zdaniem powoda celem ustawodawcy nie było wprowadzenie mechanizmu umożliwiającego odbiorcom uniknięcie obowiązku regulowania należności za pobraną energię. Następnym argumentem przeciwko stanowisku Prezesa URE jest, zdaniem powoda, treść art. 6b ust. 2 Pe, wskazująca na konstrukcję domniemania uznania reklamacji. W ocenie powoda uznanie reklamacji zainteresowanego doręczonej 18 kwietnia 2014 r. za uwzględnioną nie może oznaczać, że powód utracił możliwość dochodzenia należności w kwocie 744,61 zł. Powód stwierdził, że Prezes URE nieprawidłowo odczytał treść tej reklamacji zainteresowanego i wyprowadził z jej treści błędne wnioski. Wskazał, iż w piśmie doręczonym (...) dnia 18 marca 2014 r. zainteresowany wnosił o utrzymanie dostaw energii do czasu rozpatrzenia wcześniejszej reklamacji datowanej na 26 marca 2014 r. W piśmie tym fakt złożenia wcześniej reklamacji, w której zainteresowany kwestionował wysokość kwoty z faktury, został jedynie zasygnalizowany. W złożonym w dniu 18 marca 2014 r. piśmie zainteresowany nie wskazał, że nie zgadza się z obowiązkiem zapłaty należności w wysokości 744,61 zł. Powyższe oznacza, że uznanie reklamacji zainteresowanego za uwzględnioną w myśl art. 6c ust. 2 Pe powinno wywrzeć jedynie skutek w odniesieniu do żądania odbiorcy dotyczącego zaniechania wstrzymania energii do czasu rozpatrzenia jego wcześniejszej reklamacji datowanej na dzień 26 marca 2014 r. Zdaniem powoda zastosowanie zasady automatyzmu powinno wpływać jedynie na ustalenie, czy ewentualne wstrzymanie dostarczania energii przez powoda zostałyby uznane za nieuzasadnione. Powód nie zgodził się z poglądem Prezesa URE, że uznanie reklamacji zainteresowanego doręczonej 18 marca 2014 r. pociąga za sobą brak możliwości dochodzenia należności w kwocie 744,61 zł. Wskazał, że żądanie o takiej lub zbliżonej treści nie było zawarte w reklamacji zainteresowanego dotyczącej dostarczania energii. Reklamacja złożona 18 marca 2014 r. odzwierciedlała treść art. 6c ust. 2 Pe.

Zdaniem powoda art. 451 k.c. nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie, ponieważ sposób rachowania wpłat został ustalony przez strony w § 7 ust. 18 Ogólnych Warunków Umów Kompleksowych (...) S.A. Powód powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z 16 lutego 2012 r. (IV CSK 233/11), dotyczący możliwości umownego ustalenia między dłużnikiem a wierzycielem sposobu zarachowania świadczenia dłużnika na poczet długów. Dopiero w braku takiego porozumienia ma zastosowanie art. 451 k.c. Oznacza to, że sposób księgowania przez powoda wpłat R. M. na poczet najstarszych należności był prawidłowy, szczególnie gdy należności w kwocie 744,61 zł nie można było uznać za nieistniejącą. Powód podkreślił, że zaskarżona decyzja została w całości oparta na argumentacji Sądu Rejonowego w Iławie i Sądu Okręgowego w Elblągu z pominięciem okoliczności, że kognicja sądu powszechnego nie dotyczyła ustalenia zasadności wstrzymania do zainteresowanego dostaw energii, a jedynie okoliczność automatycznego uznania reklamacji za uwzględnioną ze względu na brak odpowiedzi Sprzedawcy (...) w terminie 14 dni od jej doręczenia powodowi. Powód wskazał, że sąd powszechny nie przesądził, czy dokonywane wpłaty były zaliczane prawidłowo, oraz nie doszło do ustalenia o wygaśnięciu zobowiązania pieniężnego ciężącego na odbiorcy – zainteresowanym w nin. sprawie.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Stwierdził, że w sprawie nie istniały podstawy prawne do wstrzymania dostaw energii w terminie od 19 do 21 sierpnia 2014r. Nierozpatrzenie przez powoda reklamacji dotyczącej wysokości kwestionowanej kwoty 744,61 zł w przepisany ustawowym terminie spowodowało, że sąd powszechny stwierdził, iż reklamacja została uznana za uwzględnioną, z mocy art. 6c ust. 2 Pe, a dalsze działania windykacyjne wobec zainteresowanego były bezpodstawne. Prezes URE zważył, że w niniejszym wypadku powód nie był uprawniony do wstrzymania dostaw energii z mocy art. 6b ust. 1 pkt.2 i ust. 2 i 3 Pe, ponieważ powód nie udowodnił, iż zainteresowany był zobowiązany do zapłaty na jego rzecz spornej należności. W związku z uwzględnieniem reklamacji w opisanym powyżej trybie, zainteresowany nie pozostawał w zwłoce z zapłatą za energię

elektryczną. Brak istnienia tej przesłanki stanowi samodzielną podstawę do rozstrzygnięcia sporu w trybie art. 8 ust. 1 Pe.

Odnosnie zarzutu naruszenia art. 100 § 1 k.p.a. pozwany wskazał, że przepis nie znalazł zastosowania w toku wydawania zaskarżonej decyzji. Zauważył jednocześnie, że zaskarżona decyzja nie tamuje możliwości dochodzenia spornych należności w drodze postępowania sądowego.

Dostawca (...) S.A. z/s w G. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, że wstrzymanie przez (...) S.A. oraz (...) S.A. dostaw energii elektrycznej do obiektu przy ul. (...) w okresie od 19 sierpnia do 21 sierpnia 2014r. było uzasadnione oraz o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania.

(...) S.A. stwierdził, że nie ponosi winy w ewentualnym nieuzasadnionym wstrzymaniu dostaw energii elektrycznej, ponieważ wstrzymując dostawę prądu wykonywał jedynie czynności materialno-techniczne, działał na zlecenie powoda i nie miał informacji na temat zasadności tych działań. Niezależnie od powyższego oświadczył, że zgadza się z odwołaniem powoda w całości. Podniósł, że pozwany dokonał błędnej interpretacji pisma zainteresowanego odbiorcy z dnia 18 kwietnia 2014r., bowiem uznał, że odbiorca kwestionuje należności ze spornej faktury VAT. Tymczasem w tym piśmie odbiorca wniósł jedynie o utrzymanie dostaw energii do czasu rozpatrzenia wcześniejszej reklamacji z dnia 26 marca 2014r., nie kwestionując należności. (...) S.A. zarzucił, iż przyjęcie przez pozwanego, że reklamacja złożona przed odbiorcą dnia 26 marca 2014r. jest również objęta instytucją automatycznego uwzględnienia w sytuacji braku odpowiedzi w ciągu 14 dni było błędne. Poparł także zarzut naruszenia art. 100 § 1 k.p.a. Wyjaśnił, że pozwany oparł się w swojej decyzji jedynie na wyroku Sądu Rejonowego w Iławie i Sądu Okręgowego w Elblągu, które rozpatrywały zagadnienie wstępne, nie zbadał natomiast samodzielnie podstaw działania sprzedawcy.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje:

(...) S.A. w G. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie dystrybucji energii elektrycznej. (...) S.A. w G. jest podmiotem prowadzącym sprzedaż energii elektrycznej.

Zainteresowany R. M. jest właścicielem lokalu położonego w I. przy ul. (...).

W dniu 19 września 2012 r. pomiędzy (...) S.A. w G. i zainteresowanym zawarta została umowa kompleksowa nr (...) dostawy energii elektrycznej do obiektu położonego w I. przy ul. (...) na czas nieokreślony.

W dniu 15 stycznia 2014 r. Dystrybutor przeprowadził wymianę układu pomiarowo-rozliczeniowego zainstalowanego w ww. obiekcie, dokonując jednocześnie odczytu wskazań dotychczasowego układu. W oparciu o ustalony stan wskazań, Sprzedawca w dniu 18 lutego 2014 r. wystawił zainteresowanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 946,53 zł. Zainteresowany zapłacił część należności z faktury w kwocie 201,92 zł. W zakresie kwoty 744,61 zł złożył w dniu 26 marca 2014 r. reklamację, wskazując m.in. iż w jego ocenie nastąpiło błędne odczytanie wskazań licznika przy jego demontażu, zaś o wymianie ww. układu nie został poinformowany i w niej nie uczestniczył. Reklamacja wpłynęła do Sprzedawcy w dniu 31 marca 2014 r. (k. 16-17 akt adm.). Następnie sprzedawca wystawił odbiorcy faktury za energię elektryczną obejmujące kolejne okresy rozliczeniowe, tj. fakturę VAT z dnia 8 kwietnia 2014 r. numer (...) na kwotę 182,86 zł oraz z dnia 5 czerwca 2014 r. numer (...) na kwotę 162,84 zł (w tym „odsetki za nieterminową wpłatę” w wysokości 3,93zł). Zainteresowany dokonując płatności należności wynikających z ww. kolejnych (późniejszych) faktur wskazywał tytuł płatności (przelewu), nadal kwestionując zasadność należności objętej fakturą z dnia 18 lutego 2014 r. nr (...). Sprzedawca dokonywał zarachowania wpłat odbiorcy w szczególności na poczet spornej faktury VAT z dnia 18 lutego 2014 r. nr (...) oraz należności ubocznych. W ocenie Sprzedawcy taki sposób zarachowania był zgodny z § 7 ust. 18 Ogólnych Warunków Umów Kompleksowych (...) S.A. dla Klientów stanowiących integralną część łączącej strony umowy kompleksowej. (k. 191 akt adm.)

Pismem z dnia 7 kwietnia 2014 r. (...) wezwał wnioskodawcę do zapłaty kwoty 744,61 zł wynikającej z ww. spornej faktury VAT z dnia 18 lutego 2014 r. nr (...), w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. Wezwanie to zostało skutecznie doręczone wnioskodawcy w dniu 10 kwietnia 2014 r. (k. 33, k. 137, k. 146 akt adm.). W związku

z otrzymaniem ww. wezwania do zapłaty, wnioskodawca pismem z dnia 12 kwietnia 2014 r. (data wpływu do sprzedawcy-18 kwietnia 2014 r.) złożył reklamację dotyczącą spornej faktury i należności objętej ww. wezwaniem do zapłaty, wskazując iż wnosi o rozpatrzenie swojej uprzedniej reklamacji z dnia 26 marca 2014 r. (k. 32 akt adm.)

W dniu 5 maja 2014r. Sprzedawca rozpatrzył reklamację zainteresowanego, uznając ją za bezzasadną. Sprzedawca wyjaśnił, że nie stwierdził nieprawidłowości w rozliczeniu pobranej energii elektrycznej. (k.28 akt adm.)

Pismem z dnia 16 lipca 2014r. Sprzedawca wezwał zainteresowanego do zapłaty kwoty 585,70 zł, na którą składała się część należności wynikającej ze spornej faktury (kwota 410,44 zł) oraz z późniejszej faktury VAT nr (...) (kwota 172,26 zł). Wezwanie to zostało doręczone w dniu 21 lipca 2014 r. (k. 147 akt admin.). Tego dnia Dystrybutor, na polecenie Sprzedawcy dokonał wstrzymania dostaw energii elektrycznej do obiektu odbiorcy. Dostarczanie energii elektrycznej zostało wznowione w dniu 22 lipca 2014 r. (k.1,124,137 i 146 akt adm.)

W dniu 31 lipca 2014 r. odbiorcy doręczono kolejne wezwanie do zapłaty kwoty 334,17 zł, obejmujące należności z ww. faktury VAT numer (...) (kwota 175,26 zł) oraz z późniejszej faktury VAT numer (...) (kwota 158,91 zł). Wezwanie to zostało doręczone odbiorcy w dniu 4 sierpnia 2014 r. (k.139,148 akt adm.) W dniu 19 sierpnia 2014 r. miało miejsce kolejne wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do obiektu wnioskodawcy, zaś ich wznowienie nastąpiło w dniu 21 sierpnia 2014 r. (k.124,136,136,147 akt adm.)

Pismem z dnia 25 sierpnia 2014 r. (data wpływu: 28 sierpnia 2014 r.), uzupełnionym pismem z dnia 6 września 2014 r. (data wpływu: 10 września 2014 r.) wnioskodawca zwrócił się do Prezesa URE o rozstrzygnięcie sporu dotyczącego nieuzasadnionego wstrzymania przez Dystrybutora i Sprzedawcę dostaw energii elektrycznej do obiektu zlokalizowanego w I. przy ul. (...).(k.1 i 105 akt admin.)

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2014 r. Prezes URE, na podstawie przepisu art. 97 §1 pkt 4 kpa, z urzędu zawiesił przedmiotowe postępowanie administracyjne. Prezes URE uznał, że w niniejszej sprawie do rozstrzygnięcia niezbędne jest ustalenie przez sąd powszechny, czy wnioskodawca pozostawał w zwłoce z zapłatą należności za dostarczoną energię elektryczną.

W związku z powyższym zainteresowany wniósł do Sądu Rejonowego w Iławie powództwo m.in. o rozstrzygnięcie w zakresie kwestionowanej należności wynikającej z faktury z dnia 18 lutego 2014 r. nr (...) oraz możliwości jej egzekwowania, a także co do prawidłowości zaliczania dokonywanych wpłat .

Sąd Rejonowy w Iławie wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2015 r. Sygn. akt IC 13/15 ustalił, iż ww. reklamacja na skutek niedotrzymania terminu reklamacji określonych w ustawie prawo energetyczne została uwzględniona i tym samym nie ma możliwości jej egzekwowania (pkt. I wyroku), a także zasądził na rzecz Wnioskodawcy od Sprzedawcy kwotę 765,70 zł i od Dystrybutora kwotę 197,16 zł. W pozostałej części oddalił powództwo.(k.227 akt admin.)

Na skutek złożonych apelacji Sąd Okręgowy w Elblągu wyrokiem z dnia 4 listopada 2015 r. sygn. akt I Ca 394/15 uchylił ww. wyrok w pkt I oraz orzekł reformatoryjnie w zakresie kosztów postępowania. W pozostałej części wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy. Na zasądzoną od (...) kwotę składała się, poza poniesionymi kosztami pomocy prawnej, kwota uiszczonych przez zainteresowanego należności w wysokości 585,70 zł zapłaconej w związku z wezwaniem do zapłaty z dnia 7 kwietnia 2014 r. Druga z ww. kwot stanowi należność za dwukrotne wznowienie dostaw energii elektrycznej.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu wynika, że skoro pismem z dnia 7 kwietnia 2014 r. Sprzedawca wezwał zainteresowanego do uiszczenia kwoty 744,61 zł, wynikającej ze spornej faktury, a zainteresowany pismem z dnia 12 kwietnia 2014 r. złożył w powyższym zakresie reklamację (data wpływu: 18 kwietnia 2014 r.) i podtrzymał swoją uprzednią reklamację z dnia 26 marca 2014 r., to należy przyjąć, iż została ona złożona w warunkach przepisu art. 6c ust. 1 Pe. Zważywszy zaś, iż została ona rozpatrzona dopiero w dniu 5 maja 2014r. tj. po upływie 14 dni od dnia jej doręczenia sprzedawcy, Sąd Okręgowy w Elblągu uznał, że reklamacja została uwzględniona, zaś dalsza korespondencja i czynności dotyczące wzywania zapłaty zaległych opłat, zaliczania wpłat na najdalej istniejące

zobowiązanie było pozbawione podstawy faktycznej i prawnej. W konsekwencji nie było podstaw do podejmowania czynności związanych z odcięciem dostaw energii elektrycznej. Natomiast wyrok Sądu Rejonowego w pkt. 1 Sąd II instancji uchylił ze względu na brak podstaw prawnych do wydania takiego orzeczenia. Zagadnienie wstępne bowiem dotyczy postępowania administracyjnego, zaś w procesie cywilnym powód mógł jedynie domagać się ustalenia stanu prawnego lub prawa na zasadzie art. 189 kpc. (k. 282-295 akt adm.) Jednakże Sąd Okręgowy w Elblągu podzielił stanowisko Sądu Rejonowego co do braku należności zasądzonych wyrokiem kwot z powodu uwzględnienia reklamacji.

Sprzedawca w piśmie z dnia 25 stycznia 2016 r. wskazał, iż zwrot należności zasądzonej wyrokiem został zlecony dnia 21 stycznia 2016 r, przy czym jednocześnie wyjaśnił, iż mając na uwadze prawomocne zasądzenie kwoty 765,70 zł na rzecz odbiorcy uznaje reklamację z dnia 12 kwietnia 2014 r. za uwzględnioną. (k.267 akt adm.) Jednocześnie sprzedawca w swoim kolejnym piśmie z dnia 15 lutego 2016 r. wskazał, iż w jego ocenie ww. wyrok nie nakłada na sprzedawcę obowiązku dokonywania korekt na koncie odbiorcy, albowiem Sąd nie badał prawidłowości rozliczeń ani stanu zadłużenia na wskazane dni, orzeczenie nie rozstrzyga więc roszczenia finansowego. (k. 308 akt adm.)

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2016 r., Prezes URE na wniosek zainteresowanego podjął postępowanie administracyjne w sprawie i wezwał Strony do przesłania dalszych dodatkowych wyjaśnień i dokumentów w sprawie.

Pismem z dnia 17 lutego 2016 r. Dystrybutor przesłał do Prezesa URE kopie „korekt zerujących” faktury wystawione z tytułu czynności wznowienia dostarczania energii elektrycznej.” (k. 316-318 akt admin).

Pismem z dnia 24 lutego 2016 r. Prezes URE zawiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego i poinformował o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy w terminie 14 dni od dnia doręczenia pisma. W wyznaczonym terminie Strony nie skorzystały z przysługującego im uprawnienia.

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie ustalenia faktyczne nie były przez strony kwestionowane. Przedmiotem sporu było kwestia, czy wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej do lokalu zainteresowanego odbiorcy, będącego gospodarstwem domowym, było uzasadnione.

Przesłanki warunkujące wstrzymanie dostaw energii elektrycznej zostały enumeratywnie określone w art. 6b ust. 1, 2 i 4 Pe. W art. 6b ust. 3 Pe ustawodawca wskazał przesłanki wstrzymania dostaw energii elektrycznej do odbiorcy, którym jest gospodarstwo domowe. Zgodnie z art. 6b ust. 2 Pe przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, na żądanie sprzedawcy paliw gazowych lub energii wstrzymuje, z zastrzeżeniem art. 6c Pe, dostarczanie paliw gazowych lub energii, jeżeli odbiorca zwleka z zapłatą za świadczone usługi lub za pobrane paliwo gazowe lub energię co najmniej przez okres 30 dni po upływie terminu płatności. Zgodnie z art. 6b ust. 3 Pe przedsiębiorstwo energetyczne, któremu odbiorca zwleka z zapłatą za świadczone usługi lub energię, powiadamia na piśmie odbiorcę energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym o zamiarze wstrzymania dostarczania energii elektrycznej, jeżeli odbiorca ten nie ureguluje zaległych i bieżących należności w okresie 14 dni od dnia otrzymania tego powiadomienia. Przedsiębiorstwo energetyczne jest więc uprawnione do wstrzymania dostarczania odbiorcy energii elektrycznej jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące przesłanki:

1. odbiorca zwleka z zapłatą za pobrane paliwo, energię lub świadczone usługi co najmniej 30 dni po upływie terminu płatności,
2. przedsiębiorstwo energetyczne powiadomiło pisemnie odbiorcę o zamiarze wstrzymania dostarczania energii w razie nieuregulowania zaległych lub bieżących należności,
3. odbiorcy wyznaczono dodatkowy 14-dniowy termin do zapłaty zaległości i określono wysokość należności.

Brak spełnienia jednej z wymienionych przesłanek skutkuje uznaniem, że

wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej było nieuzasadnione.

Mimo spełnienia przesłanek określonych w art. 6b ust. 2 i 3 Pe przedsiębiorca energetyczny nie może jednak wstrzymać dostarczania energii, jeżeli odbiorcą energii elektrycznej lub ciepła jest gospodarstwo domowe i odbiorca, w określonym ustawowo terminie, skorzystał z przewidzianego w art. 6c ust. 3 Pe trybu reklamacyjnego.

Zgodnie z art. 6c ust. 1 Pe w przypadku, gdy odbiorca energii elektrycznej złoży do przedsiębiorstwa energetycznego, reklamację dotyczącą dostarczania paliw gazowych lub energii, nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania powiadomienia, o którym mowa w art. 6b ust. 3 Pe, dostarczania energii nie wstrzymuje się do czasu rozpatrzenia reklamacji. Powołany przepis ma na celu ochronę interesów odbiorców energii w gospodarstwach domowych. Oznacza to, że jeżeli odbiorca energii elektrycznej w gospodarstwie domowym złoży reklamację, o której mowa w art. 6c ust. 1 Pe, mimo spełnienia wymienionych w art. 6b Pe przesłanek, do czasu rozpatrzenia reklamacji dostarczanie energii elektrycznej nie będzie wstrzymane. Zgodnie natomiast z art. 6c ust. 2 Pe przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane rozpatrzyć reklamację, w terminie 14 dni od dnia jej złożenia. Jeżeli reklamacja nie została rozpatrzona w tym terminie, uważa się, że została uwzględniona. (milczące przyjęcie reklamacji)

W myśl art. 476 k.c. dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to jednak przypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W wyroku z dnia 11 października 1977r. sygn. akt II CR 319/77 Sąd Najwyższy stwierdził, że zwłoka nie może mieć miejsca, jeżeli suma wierzytelności pozostaje sporna co do wysokości”. Nie można zatem mówić o zwłoce odbiorcy, jeżeli żądana przez przedsiębiorstwo energetyczne zapłata z tytułu dostaw energii jest należnością sporną. Niewątpliwie bowiem uprawnienie przedsiębiorcy energetycznego do wstrzymania dostaw energii ma charakter szczególny i wyjątkowy mimo, że służy ono ochronie dostawcy i jest realizowane przez niego jednostronnie. Może zatem dotyczyć jedynie sytuacji jednoznacznych, kiedy posiadania wierzytelność nie jest sporna. Podkreślenia wymaga, iż skutki wynikające z wstrzymania dostaw energii są często nieproporcjonalne w stosunku do szkody, jaką ponosi dostawca wskutek opóźnienia w zapłacie należności. Skoro w niniejszej sprawie kwota, której zapłaty domagał się powód od zainteresowanego była należnością sporną, uznać należało, iż brak podstaw do przyjęcia, że zainteresowany R. M. pozostawał faktycznie w zwłoce z regulowaniem opłat. Przesłanka wstrzymania dostaw energii elektrycznej do lokalu zainteresowanego, będącego gospodarstwem domowym, nie została więc spełniona.

W doktrynie przyjmuje się, że zarówno milczące jak i wyraźne uznanie reklamacji powoduje domniemanie, że roszczenia konsumenta są zasadne. W postępowaniu dotyczącym wstrzymania dostaw Prezes URE nie jest władny takiego domniemania samodzielnie obalić. Ewentualne milczące uwzględnienie, chociażby niesłusznej reklamacji, skutkuje usunięciem przesłanki do wstrzymania dostaw i powoduje, że przedsiębiorstwo energetyczne będzie mogło wstrzymać dostawy dopiero po rozstrzygnięciu przez sąd powszechny (lub równoważnym w skutkach orzeczeniu sądu polubownego) o istnieniu zaległości bądź w przypadku powstania kolejnych zaległości i ponownym poinformowaniu o zamiarze wstrzymania dostaw. (tak: Prawo Energetyczne. Komentarz, red. Mariusz Swora/Zdzisław Muras, Wolters Kluwer, wyd.2, 2016r.)

Z akt niniejszej sprawy nie wynika, że którakolwiek ze stron sporu wystąpiła do sądu o ustalenie, czy R. M. zobowiązany jest do zapłaty należności ze spornej faktury z dnia 18 lutego 2014r. Powód nie obalił domniemania o braku zaległości po stronie zainteresowanego odbiorcy, które powstało na skutek milczącego uwzględnienia reklamacji. Co więcej, w piśmie z dnia 25 stycznia 2016 r. (...) wskazał, iż zwrot należności zasądzony wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu, sygn. akt I Ca 394/15 został zlecony dnia 21 stycznia 2016 r. Wyjaśnił, iż mając na uwadze prawomocne zasądzenie kwoty 765,70 zł na rzecz odbiorcy uznaje reklamację z dnia 12 kwietnia 2014 r. za uwzględnioną. Wobec uwzględnienia reklamacji oraz zwrócenia zainteresowanemu spornej kwoty, Sprzedawca sam niejako przyznał, że nie było podstaw do wstrzymania dostaw energii w dniach 19-21 sierpnia 2014r., ponieważ dłużnik nie pozostawał w zwłoce. Wstrzymanie

przez powoda dostaw energii elektrycznej do lokalu zainteresowanego w dniach 19 – 21 sierpnia 2014 r. należało więc uznać za nieuzasadnione.

W świetle powołanych wyżej poglądów doktryny i orzecznictwa przedstawione w odwołaniu stanowisko, dotyczące wykładni art. 6c ust. 2 Pe i związane z tym zarzuty powoda, jako nietrafne, nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu brak bowiem podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 6c ust. 2 Pe poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że uznanie reklamacji zainteresowanego R. M., dotyczącej dostarczania energii elektrycznej, na skutek nierozpatrzenia jej przez powoda w terminie 14 dni od otrzymania, jest równoznaczne z ustaleniem po stronie R. M. braku obowiązku zapłaty należności w kwocie 744,61 zł, co nosi cechy automatycznego zwolnienia zainteresowanego z długu, jego umorzenia lub wygaśnięcia zobowiązania, podczas gdy uznanie reklamacji za uwzględnioną w trybie art. 6c ust. 2 Pe nie ma wpływu na możliwość i zasadność dochodzenia przez powoda od zainteresowanego należności w kwocie 744,61 zł i nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania. Wbrew twierdzeniom powoda, w niniejszej sprawie Prezes URE nie rozstrzygał o wygaśnięciu ewentualnego zobowiązania zainteresowanego R. M..

W tym stanie stwierdzić należało, że wobec skutecznego złożenia przez zainteresowanego reklamacji, nie zostały spełnione określone w ustawie przesłanki uzasadniające wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do lokalu zainteresowanego, będącego gospodarstwem domowym. Ponadto skoro reklamacja zainteresowanego nie została rozpoznana w terminie, należało ją traktować jako uwzględnioną, co skutkuje uznaniem, że na zainteresowanym nie ciążył obowiązek zapłaty spornej należności. W tej sytuacji wstrzymanie przez (...) dostaw energii elektrycznej do lokalu zainteresowanego w dniach 19-21 sierpnia 2014 r należało uznać za nieuzasadnione.

W sprawie brak również podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 100 § 2 k.p.a. gdyż przepis ten nie stanowił podstawy wydania decyzji. Ponadto ze względu na fakt, iż kwota, której dotyczyła reklamacja zainteresowanego była sporna, więc zgodnie z powołanym wyżej stanowiskiem Sądu Najwyższego, zainteresowany nie pozostawał w zwłoce, twierdzenie powoda, że w niniejszej sprawie nie miał zastosowania art. 451 k.c. nie miało wpływu na ocenę zaskarżonej decyzji i treść wyroku w sprawie. Dokonywanie przez powoda zarachowania wpłacanych przez zainteresowanego należności zgodnie z postanowieniami OWU, wobec braku po stronie odbiorcy kwoty zadłużenia, również należało uznać za nieprawidłowe.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, wobec braku podstaw do uwzględnienia, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie jako bezzasadne.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c., stosownie do wyniku sporu. Na koszty należne Prezesowi URE złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 1 440 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz.1804) w brzmieniu pierwotnym, obowiązującym w dniu wniesienia odwołania i pozostającym w mocy do dnia 27 października 2016 r.

SSO Witold Rękosiewicz.